

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 45807-07-18 FKP SOJUZPLODOIMPORT נ' SPIRITS
INTERNATIONAL B.V. ואח'

לפני כבוד השופט יונה אטדגי

התובעת רשות ממשלתית רוסית FKP סויזפלודואימפורט
(SOJUZPLODOIMPORT)
ב"כ עו"ד פז יצחקי-וינברגר

נגד

הנתבעות 1. SPIRITS INTERNATIONAL B.V. (חברה זרה הרשומה בהולנד)
2. ZHS IP WORLDWIDE SARL (חברה זרה הרשומה בשוויץ)
ב"כ עוה"ד יצחק שרגאי, דוד זילר ואלעד וולפסטל

1

פסק דין

2

3

4

תביעה לפי חוק אכיפת פסקי חוץ, התשי"ח – 1958 (להלן – "חוק אכיפת פסקי חוץ").

5

6

רקע

7

8

1. התובעת מוגדרת כ"רשות ממשלתית רוסית", הרשומה ברוסיה.

9

הנתבעת 1 (להלן – "SPI") הינה חברה זרה הרשומה בהולנד.

10

הנתבעת 2 (להלן – "ZHS") הינה חברה זרה הרשומה בשוויץ, הקשורה ל-SPI.

11

12

2. SPI הינה הבעלים הרשום של שורת סימני מסחר של מותגי וודקה שונים, ביניהם סימני מסחר

13

הקשורים למותגי הוודקה STOLICHNAYA ו-MOSKOVSKAYA (להלן – "סטוליצי'ניה")

14

ו-"מוסקובסקיה", בהתאמה. ביחד – "מותגי הוודקה", מזה למעלה מעשרים שנה.

15

בתחילת שנת 2017 העבירה SPI חלק מהזכויות בסימני המסחר הללו ל-ZHS והם נרשמו על

16

שמה.

17

18

3. התובעת פתחה בהולנד בהליך משפטי נגד SPI בנוגע לסימני המסחר הקשורים למותגי הוודקה

19

הרשומים בהולנד ובמדינות ה-BENELUX (הולנד, בלגיה, ולוקסמברג) – להלן – "מדינות

20

הבנלוקס").

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 45807-07-18 SPIRITS נ' FKP SOJUZPLODOIMPORT
INTERNATIONAL B.V ואח'

- 1 ההליכים נפתחו בבית המשפט ברוטרדם, שקבע כי התובעת היא בעלת הזכויות בסימני המסחר
2 הללו.
- 3 בית המשפט הגבוה לערעורים דחה את הערעור שהגישה SPI על החלטה זו, ובית המשפט
4 העליון של הולנד שב ואישר את ההחלטה בפסק דין מיום 20.12.2013.
- 5 פסק דינו של בית המשפט העליון בהולנד הוא מושא הסעד המבוקש בתביעה זו (להלן – "פסק
6 החוץ").
- 7
- 8 4. להלן, בקצרה, השתלשלות הדברים, כפי שהיא מתוארת בפסק החוץ (סעיף 3.2) (שמות החברות
9 יובאו בקיצור):
- 10 בעלת הזכויות המקוריות בסימני המסחר היתה החברה הממשלתית הרוסית VO, שרשמה
11 בשנות ה-70 של המאה הקודמת, במדינות הבנלוקס, על שמה, את סימני המסחר במוטגי
12 הוודקה.
- 13 VO שינתה את שמה בהמשך ל-VVO.
- 14 בשנת 1992 העבירה VVO את זכויותיה במוטגי הוודקה לחברה פרטית רוסית בשם VAO,
15 ובשנת 1993 נרשמו סימני המסחר במוטגי הוודקה, במדינות הבנלוקס, על שם VAO.
- 16 VAO שינתה את שמה בהמשך ל-VZAO.
- 17 בשנת 1997 מכרה VZAO את זכויותיה במוטגי הוודקה לחברה פרטית אחרת בשם ZAO,
18 וסימני המסחר באותם מותגים, במדינות הבנלוקס, נרשמו על שם ZAO בשנת 1998.
- 19 בשנת 1999 מכרה ZAO את זכויותיה במוטגי הוודקה ל-SPI, וסימני המסחר באותם מותגים,
20 במדינות הבנלוקס, נרשמו על שם SPI בשנת 2000.
- 21
- 22 5. על פי המתואר בפסק החוץ, בשנת 2000 הורה נשיא רוסיה פוטין לתובע הכללי של הפדרציה
23 הרוסית לדאוג להחזרת זכויות הקניין הרוחני על מותגי הוודקה, ובעקבות זאת הוקמה
24 התובעת, ש"שמה לה למטרה בין היתר להחזיר ולהגן על זכויות הפדרציה הרוסית למוצרים
25 אלכוהוליים", ובתוכם מותגי הוודקה (מתוך התרגום העברי של פסק החוץ שצורף לכתב
26 התביעה).
- 27 בהתאם לכך, הועברו לתובעת הזכויות הממשלתיות הרוסיות בכל מוצרי הוודקה.
28
29

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 18-07-18 FKP SOJUZPLODOIMPORT 45807-07 SPIRITS נ' ו'אח' INTERNATIONAL B.V

6. התובעת טענה בהליכים המשפטיים שהתנהלו בהולנד לפגמים שאירעו בשרשרת העברת הזכויות במותגי הוודקה ובסימני המסחר שלהם, מהחברה הממשלתית האחרונה שהחזיקה בהן, VVO, לחברה הפרטית הראשונה שהחזיקה בהן, VAO. בלי להיכנס לנימוקי ההחלטות שניתנו באותם הליכים, בית המשפט ברוטרדם קיבל את טענת התובעת והצהיר כי הזכויות הללו שייכות לתובעת, וכאמור לעיל, בית המשפט הגבוה לערעורים ואחר כך בית המשפט העליון ההולנדי אישרו קביעה זו.

התביעה ותמצית טענות הצדדים

7. אלה הסעדים המבוקשים בתביעה זו (סעיף 27):

א. להכריז כי פסק הדין של בית המשפט העליון של הולנד מיום 20.12.2013 בין הצדדים (התובעת והנתבעת) הינו אכיף בישראל ו/או להכיר בו הכרה מלאה אגב מתן צו המניעה הקבוע המבוקש להלן, הכל בהתאם לחוק אכיפת פסקי חוץ, התשי"ח – 1958. ב. ליתן צו מניעה קבוע האוסר על הנתבעת ועל המשיבה הפורמאלית (לאור הקביעות בפסק החוץ לפיהן הנתבעת השיגה לידה סימני מסחר, רשמה סימני מסחר ועשתה שימוש בקניין רוחני שלא כדין והכל בחוסר תום לב ומכאן שגם במדינת ישראל העבירה למעשה את מה שאינו מוקנה לה מלכתחילה לידי המשיבה הפורמאלית), מלעשות שימוש בביטוי סטוליצ'נייה "STOLICHNAYA" וכן בביטוי מוסקובסקיה "MOSKOVSKAYA" ."

8. התובעת תמכה את תביעתה בחוות דעת מומחה, עו"ד ונוטריון נתן שפטלוביץ, המבססת את דרישת ההדדיות הנדרשת לפי סעיף 3(א) לחוק אכיפת פסקי חוץ. לטענת התובעת (בסעיף 20 לכתב התביעה), "הנושא נדון לגופו על ידי בתי המשפט בהולנד עד לביהמ"ש העליון, אין כל צורך וכמובן כל בקשה של התובעת לדון מחדש בתיק, אלא מבוקש לאכוף ו/או להכיר בפסק החוץ בישראל, בדיוק כפי שנעשה גם בטריטוריות אחרות". (ההדגשה בקו במקור).

9. התובעת מוסיפה, "רק על מנת לסבר את אוזנו של ביהמ"ש הנכבד", כי בית המשפט העליון באוסטריה הכיר בפסק החוץ (ההולנדי). לטענתה, הנתבעות פעלו בחוסר תום לב ובהטעיה מובהקת, עת הגישו סימני מסחר לרישום מותגי הוודקה, וכי על פי הקביעות בפסק החוץ בעניין חוסר תום ליבה של SPI, התוצאה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 18-07-18 FKP SOJUZPLODOIMPORT 45807-07-18 SPIRITS נ' **INTERNATIONAL B.V** ואח'

- 1 המתבקשת היא מתן צו מניעה קבוע נגד הנתבעות, "או לחילופין, העברת הזכויות בסימני
2 המסחר או מחיקתם בהתאם לסעיף 39(א1) לפקודה" (סעיף 12 לכתב התביעה).
3
4 .10 הנתבעות מתנגדות למתן הסעדים המבוקשים והעלו בתשובתן (כתב הגנתן) שורה של טענות,
5 שיצוינו כאן בקצרה: התובעת מושתקת מלהעלות כל טענה בנוגע לסימני המסחר של מותגי
6 הוודקה בישראל, משום ששאלה זו כבר נדונה בישראל, הן בפני רשם סימני המסחר והן בפני
7 בית המשפט העליון, והסתיימה בהסכם פשרה שקיבל תוקף של פסק דין, לפיו SPI היא הבעלים
8 של סימני המסחר בישראל; עניינה של החלטות בתי המשפט בהולנד היא אך ורק בשאלת
9 שרשרת העברת הבעלים בסימני המסחר הרשומים במרשם סימני המסחר במדינות הבנלוקס;
10 התובעת נהגה בחוסר תום לב, עת החלה לייבא לישראל מוצרים המפרים את סימני המסחר
11 הרשומים על שם הנתבעות; הסעד, לו עותרת התובעת, עומד בסתירה חזיתית להוראות פקודת
12 סימני המסחר; המומחה מטעם התובעת אינו מומחה לדין ההולנדי; המסכת העובדתית שעמדה
13 ביסוד החלטות בית המשפט בהולנד שונה מהמסכת העובדתית בישראל; פסק החוץ הוא החלטה
14 הצהרתית, שאינה מטילה חיוב אישי, ולכן אינה ניתנת לאכיפה; עילת התביעה התיישנה;
15 בהעדר אמנה בין שתי המדינות, לא ניתן להכיר בפסק החוץ הכרה ישירה, וכן לא ניתן להכיר בו
16 כהכרה אגבית, משום שהסעד הישיר שהתבקש בתביעה הוא אכיפת הפסק.
17
18 .11 הנתבעות מוסיפות, כי ההכרה בזכויות שהועברו מהחברות הממשלתיות הרוסיות לחברות
19 הפרטיות ברוסיה "נמחקה במחי יד עם עלייתו של הנשיא פוטין לשלטון", והממשל הרוסי
20 החל לפעול בכל כוחו להפקעת סימני המסחר מהחברות הפרטיות, ובמסגרת זאת אף פתח
21 בהליכים פליליים "חסרי שחר" נגד בעל המניות של SPI, יורי שפיר (סעיפים 16 ואילך בכתב
22 התשובה).
23
24 .12 הנתבעות טוענות עוד, כי בתי משפט אחרים בעולם: בצ'ילה ובברזיל, וכן רשמי סימני מסחר
25 במדינות רבות נוספות, דחו את טענותיה של התובעת ואשררו את זכויותיה של SPI בסימני
26 המסחר על מותגי הוודקה.
27 לטענתן, גם בית המשפט באוסטריה לא קלט את החלטות בית המשפט ההולנדי "באופן גורף",
28 אלא הכיר בממצאים מסוימים שנקבעו על ידי בית המשפט ההולנדי, שאינם בעלי נפקות
29 בענייננו.
30 הנתבעות צירפו לכתב תשובתן חוות דעת מומחים לדין ההולנדי, לדין הצ'יליאני, לדין הברזילאי
31 ולדין האוסטרי.
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 45807-07-18 SPIRITS FKP SOJUZPLODOIMPORT נ' INTERNATIONAL B.V ואח'

1 להשלמת התמונה יצוין, כי החלטתו של בית המשפט ברוטרדם, שנדונה בערעור ובפסק החוץ, 13
2 ניתנה כ"החלטת ביניים" ("INTERIM JUDGEMENT"), על פי ההגדרה שבחוות דעתו של
3 המומחה לדין ההולנדי מטעם הנתבעות (והתובעת לא חלקה על כך), הדיון בתביעה הכספית
4 של התובעת נגד SPI נמשך, וביום 24.1.2020 ניתן פסק דין סופי של בית המשפט העליון ההולנדי
5 שקיבל את התביעה הכספית (צורף לבקשת התובעת להגשת עדכון מיום 6.2.2020, להלן – "פסק
6 הדין הסופי").

7
8 14. בדיון ההוכחות העידו מטעם התובעת: המומחה עו"ד נתן שפטלוביץ (להלן – "שפטלוביץ")
9 ומר ואדים גכטמן, נציג התובעת בישראל (להלן – "גכטמן").
10 מטעם הנתבעות העידו עורך הדין הרוסי MIKHAIL TSYPLAKOV (להלן – "ציפלאקוב"),
11 המרכז את הטיפול בענייניה המשפטיים של SPI בכמה מדינות, ובכללן בישראל, ומר
12 BASTIAN VAN WOORTMAN (להלן – "וורטמן"), מומחה לדין ההולנדי.
13 ב"כ התובעת ויתר על חקירתם של המומחים האחרים.

דיון והכרעה

14
15
16
17
18 15. **חוק אכיפת פסקי חוץ** נועד להסדיר את קליטתם של פסקי חוץ בישראל, ונקבעו בו שני מסלולי
19 קליטה עיקריים: אכיפה והכרה, בהתאם לטיב פסק החוץ אותו מבקשים לקלוט (רע"א 9296/16
20 **PROFESSOR MARTA (ERIKA) BAND DE ROSENBERG נ' יד ושם – רשות**
21 **הזיכרון לשואה ולגבורה** (4.12.2017), פסקה 4, להלן – "מרתה").

22
23 " **ההבדל בין שני המסלולים נעוץ בטיב פסק החוץ אותו מבקשים לקלוט. פסק חוץ המטיל**
24 **חיוב אישי (obligation), למשל: מחייב פלוני לשלם לאלמוני סכום כסף, נועד לאכיפה.**
25 **לעומתו פסק חוץ שאיננו מטיל חיוב אישי, אלא למשל קובע סטאטוס (כגון צו ירושה או אימוץ)**
26 **– איננו ניתן לאכיפה, והמסלול הרלבנטי לגביו הוא הכרה "**
27 **(ע"א 1297/11 לוינ' נ' רו"ח זוהר (29.12.2013), להלן – "לוינ", פסקה 5 לחוות דעתו של כב'**
28 **השופט הנדל).**

29
30 רובו של **החוק** עוסק במסלול האכיפה (סעיפים 2-10).
31 מסלול ההכרה מוסדר בסעיף 11 שלו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 18-07-18 FKP SOJUZPLODOIMPORT 45807-07-18 SPIRITS נ' אה' INTERNATIONAL B.V ואח'

1 " בתוך מסלול ההכרה הבחין המחוקק בין שני מסלולי-משנה: הכרה ישירה (סעיף 11(א))
2 לחוק), והכרה אגבית (סעיף 11(ב) לחוק). הפסיקה הבהירה כי ההבדל בין מסלולי המשנה
3 תלוי בנסיבות הקליטה: הכרה ישירה אפשרית כאשר פסק החוץ מהווה את עיקר עילת
4 התביעה בבית המשפט המקומי, בעוד שהכרה אגבית ("אינצידנטלית") רלבנטית כאשר פסק
5 החוץ עולה אגב דיון בנושא אחר (ראו: ע"א 490/88 המוטראן הקופטי של הכסא הקדוש של
6 ירושלים והמזרח הקרוב נ' עזילה, פ"ד מד(4) 397, 404 (1990))."
7 (ליון, שם).

8
9 16. בענייננו, התובעת לא הבחינה בין מסלולי הקליטה: אכיפה או הכרה, וכן לא הבחינה בין שני
10 מסלולי המשנה של ההכרה, וכללה בתביעתה את כל המסלולים כאחד.
11 גם בחוות דעת המומחה מטעם התובעת, שפטלוביץ, לא נעשו ההבחנות הנדרשות בין המסלולים
12 ובין מסלולי המשנה.

13 לא ראוי לעשות כך, משום שחוק אכיפת פסקי חוץ קבע תנאים מצטברים שונים עבור כל אחד
14 מהמסלולים ומסלולי המשנה.
15 " באשר לאכיפה, נדרש לבחון בעיקר את מידת הישימות של אכיפת פסק החוץ - הן במדינת
16 המוצא והן בישראל. כך, למשל, יש לבדוק האם הפסק ניתן בבית משפט בעל סמכות, והאם
17 הוא בר-ביצוע במדינה בה הוא ניתן (סעיף 3 לחוק).

18 באשר להכרה ישירה, המחוקק מיקד את הבחינה בשאלה האם ישנה אמנה דו-צדדית בין
19 ישראל לבין המדינה בה ניתן פסק החוץ, והאם באותה אמנה התחייבה ישראל להכיר בפסק
20 חוץ מאותו סוג. ההתמקדות בקיומה של אמנה נובעת מעיקרון ההדדיות ונימוסי האומות:
21 "ראוי להן לאומות שתכבדנה האחת את רעותה, וכנגזרת מכך, שכל אחת מהן תיתן תוקף
22 לפסקי-דין הניתנים בבתי המשפט של זולתה" (עניין אגם, פסקה 4 לפסק דינו של השופט
23 חשין). המחוקק סבר כי ההדדיות צריכה להיות מעוגנת בהסכם פורמאלי, דהיינו באמנה בין
24 ישראל למדינה בה ניתן פסק החוץ. רק אם התמלאו התנאים שבהסכם ניתן יהיה להכיר
25 בפסק (סעיף 11(א)(4)).

26 הכרה אגבית, לעומת כל אלו, איננה מותנית במידת הישימות של אכיפת הפסק (להבדיל
27 מאכיפה), ואף לא בקיומה של אמנה (להבדיל מהכרה ישירה). התנאי להכרה אגבית הוא
28 ש"מן הדין והצדק לעשות כן". . ."
29 (ליון, שם).

30
31 17. בחינת התביעה לגופה מעלה כי המסלול היחיד האפשרי לדיון בה הוא מסלול האכיפה. מסלול
32 המשנה של ההכרה הישירה ודאי שאינו ישים בענייננו, בהעדר הסכם או אמנה להכרה בפסקי
33 חוץ בין מדינת ישראל ובין מדינת הולנד, כמתחייב לפי סעיף 11(א) לחוק אכיפת פסקי חוץ.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 18-07-18 FKP SOJUZPLODOIMPORT 45807-07-18 SPIRITS נ' ו'ח' INTERNATIONAL B.V

- 1 יוער, כי בפסק הדין שניתן ב-ע"א 970/03 היועץ המשפטי לממשלה נ' אגם, פ"ד מט(1) 561
2 (להלן – "אגם"), נפסק כי לא ניתן לבצע הכרה ישירה "פסיקתית" אלא רק מכח החוק, וכי הלכה
3 זו עדיין שרירה וקיימת, על אף ההסתייגויות שהובעו לגביה (מרתה, פסקה 7).
4 גם מסלול המשנה של ההכרה האגבית (סעיף 11(ב) לחוק אכיפת פסקי חוץ) איננו ישים בענייננו,
5 משום ששאלת אכיפתו של פסק החוץ או ההכרה בו היא לבדה שעמדה לדיון (מרתה, פסקה 7).
6 על כך יעידו דברי התובעת בסעיף 20 לכתב התביעה: "כאמור הנושא נדון לגופו על ידי בתי
7 המשפט בהולנד עד לביהמ"ש העליון, אין כל צורך וכמובן שאין כל בקשה של התובעת לדון
8 מחדש בתיק, אלא מבוקש פשוט לאכוף ו/או להכיר בפסק החוץ בישראל, בדיוק כפי שנעשה
9 גם בטריטוריות אחרות" (הדגשה בקו במקור).
10 מסלול המשנה של ההכרה האגבית איננו ישים, גם משום שההכרה בפסק החוץ היא הכרחית
11 לצורך ביסוס סמכותו של בית משפט זה לדון בסעד של מתן צו קבוע האוסר על הנתבעות לעשות
12 שימוש בסימני המסחר של מותגי הוודקה (מרתה, שם).
13 כך עולה כבר מניסוח סעד זה בכתב התביעה (סעיף 27(ב)):
14 "ב. ליתן צו מניעה קבוע האוסר על הנתבעת ועל המשיבה הפורמאלית (לאור הקביעות
15 בפסק החוץ לפיהן הנתבעת השיגה לידה סימני מסחר, רשמה סימני מסחר ועשתה
16 שימוש בקניין רוחני שלא כדין והכל בחוסר תום לב ומכאן שגם במדינת ישראל
17 העבירה למעשה את מה שאינו מקונה לה מלכתחילה לידי המשיבה הפורמאלית),
18 מלעשות שימוש בביטוי סטוליצי'ניה "STOLICHNAYA" וכן בביטוי מוסקובסקיה
19 "MOSKOVSKAYA"."
20
21 יצוין כי אותו נוסח ממש מופיע גם בסיכומי התובעת.
22 נבחן, לכן, את הסעדים המבוקשים בהתאם למסלול האכיפה.
23
24 18. האם פסק החוץ ניתן/ראוי לאכיפה?
25 התשובה על כך, לדעתי, שלילית, ממספר נימוקים, שכל אחד מהם, ודאי כשהם מצטברים,
26 מצדיק את דחיית התביעה.
27
28 19. "בבוא בית משפט לדון בבקשה לאכיפת פסק חוץ, אין הוא בודק את הנכונות העובדתית או
29 המשפטית של פסק החוץ, או את נימוקי הפסק, והוא בודק, למעשה, אך את "קליפת הפסק"
30 ולא את תוכנו" (חגי כרמון, פסקי חוץ בישראל – הכרה ואכיפה, עמ' 31).
31 אבחן את "קליפת הפסק".
32 כך הוצג נושא הדיון בפסק החוץ (בהתאם לתרגום העברי) (סעיף 3.1):

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 18-07-45807-FKP SOJUZPLODOIMPORT נ' SPIRITS
INTERNATIONAL B.V ואח'

- 1 "העניין הנוכחי נוגע לשאלה למי מגיעות כמה סימני מסחר של הבנלוקס בקשר לסימני מסחר
2 של וודקה".
- 3 לפיכך, הקביעה בפסק החוץ, ממנה עולה כי בעלת הזכויות בסימני המסחר של מותגי הוודקה
4 הינה התובעת ולא SPI, נכונה להולנד ולמדינות הבנלוקס בלבד, ולא ניתן לאוכפה במדינת
5 ישראל.
- 6
- 7 המסקנה האמורה כלולה בחוות דעתו של המומחה מטעם הנתבעת לדין ההולנדי, וורטמן, וגם .20
8 המומחה מטעם התובעת, שפטלוביץ, הסכים עמה.
9 אביא תחילה את דבריו של וורטמן (בסיף 13):
- 10 **"The 2013 Interim Judgment concerns the Disputed Benelux Trademarks and**
11 **it does not concern trademarks in any other jurisdiction. For the record I note**
12 **that Belgium, the Netherlands and Luxembourg operate one single, unified**
13 **trademark law and system under the Benelux Convention on Intellectual**
14 **Property".**
- 15
- 16 ועתה, לדברי שפטלוביץ בחקירתו (עמ' 58):
- 17 "ש. אבל תן לי לשאול, תודה רבה. אז אני מפנה לסעיף 3.1 לפסק הדין ההולנדי, אני מצטט
18 כי זה לא בפניך, מהתרגום לעברית כפי שהוגש. מזכיר שם בית המשפט העליון של
19 הולנד ואני מצטט מהתרגום: " העניין הנוכחי נוגע לשאלה למי מגיעות כמה זכויות
20 סימני מסחר של הבנלוקס, בקשר לסימני מסחר של וודקה". ותאשר לי רק בבקשה
21 שבמילה – בנלוקס, הכוונה כאן היא למדינות בלגיה, הולנד, ולוקסמבורג, זה נכון?
22 ת. עוד פעם?
23 ש. המילה בנלוקס,
24 ת. בלגיה, הולנד ולוקסמבורג.
25 ש. תודה רבה
26 ת. זה המדינות, נכון. זה בסעיף 13 לחוות דעת של המומחה שלך, ואני מסכים לזה.
27 ש. בסדר. תודה. ואני מפנה גם לסעיף 3.2 II בתחתית אותו עמוד שכתוב שם גם בית
28 המשפט העליון בהולנד מתייחס ואני שוב מצטט: "לארבעה סימני מסחר של
29 הבלוקס, לסחורה בקטגוריה 33 וודקה". ותאשר לי בבקשה שגם כאן המשמעות של
30 המילה – בנלוקס, היא שוב בלגיה, הולנד ולוקסמבורג, נכון?
31 ת. (מעניין) בלגיה, הולנד ולוקסמבורג, תודה".
- 32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 45807-07-18 FKP SOJUZPLODOIMPORT SPIRITS נ' ו' INTERNATIONAL B.V. ואח'

1
2 21. רק פסקים המטילים חיוב אישי בלבד ניתנים לאכיפה (אגם, פסקה 11 לחוות דעתו של כב'
3 השופט גולדברג).

4 "הדגשנו כבר, שרק פסקים אישיים (in persunam) יכולים להיות מועמדים לאכיפה. פסק
5 אישי משמע – פסק המטיל חיוב לעשות מעשה (לרבות תשלום סכום כסף) או להימנע
6 מעשייתו" (עמוס שפירא, "הכרה ואכיפה של פסקי חוץ", עיוני משפט, כרך ד, 509).
7 פסק החוץ אישר את החלטת הביניים שניתנה בבית המשפט ברוטרדם (ואישר את החלטת בית
8 המשפט הגבוה לערעורים שדחתה את הערעור על אותה החלטה), ולפיה, זכות הבעלות על סימני
9 המסחר במדינות הבנלוקס לא הועברו ל-SPI.
10 זוהי החלטה הצהרתית, במהותה, שאיננה מטילה חיוב אישי וחסרה היבטים אופרטיביים.
11 כך כתב המומחה וורטמן בחוות דעתו (סעיף 12), וכך אישר גם המומחה שפטלוביץ בחקירתו
12 (עמ' 57 שורות 8-9, עמ' 59 – שורה 23).

13
14 22. חוק אכיפת פסק חוץ אינו מאפשר אכיפתו של פסק חוץ קנייני או מעיין קנייני (אגם, פסקה 11
15 לחוות דעתו של כב' השופט גולדברג).

16 במיוחד אמורים הדברים בזכויות הנוגעות לדיני הקניין הרוחני.
17 "משיצר החוק הישראלי זכות רישום של סימן מסחר פלוני, הרי "מצויה" זכות זו בישראל
18 בלבד . . . וזאת ההלכה: סימן מסחר הוא נכס, והנכס מצוי במקום רישומו (בכוח או בפועל),
19 ועליו חלים חוקי מקום רישומו, ואילו חוקי הפקעה (או הלאמה) זרים, יהיו תקפים כאשר
20 יהיו, אינם חלים עליו ואינם תופסים בו" (בג"צ 90/70 BARCARDI & CO, LTD. נ' רשם
21 הפטנטים, המדגמים וסימני המסחר, פ"ד כה (2) 99,87).

22
23 "כידוע, הקניין הרוחני הינו יצירה נורמטיבית מופשטת. בהיעדרו של נכס מוחשי, החוק או
24 ההלכה הם הקובעים מתי תקום זכות קניין רוחני, ומה יהיו תנאי קיומה, תחום פרישתה,
25 ומגבלותיה (ראו, רע"א 5768/94 א.ש.י.ר. יבוא יצור והפצה נ' פורום אביזרים ומוצרי צריכה
26 בע"מ, פ"ד נב(4) 289, 340-342). מכאן נגזר אופיין הלאומי של זכויות הקניין הרוחני; הואיל
27 והחוק הלאומי הוא שהכיר בהן ועיצבן, מוגבלת תחולתן של הזכויות על-פי-רוב לטריטוריה
28 בה חל אותו חוק".

29 (רע"א 8831/05 הרר נ' דיאליט בע"מ, (29.8.2006), פסקה 6).

30
31
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 45807-07-18 FKP SOJUZPLODOIMPORT נ' SPIRITS
INTERNATIONAL B.V ואח'

1 סיליה וסרשטיין פסברג, משפט בין-לאומי פרטי, כרך ב', עמ' 988-989:

2 "הדיון במושגי יסוד בסמכות שיפוט העלה כי ברוב המדינות הסמכות לדון בזכויות הקניין

3 בקרקע ובקניין רוחני מעוררות בעיות מיוחדות. מקובל לראות בסמכות זו סמכות המיוחדת

4 למדינה אחת בלבד – זו שבה נמצאת הקרקע, זו שהעניקה את זכות הקניין הרוחני. כפועל יוצא

5 מכך מקובל להכיר בקיומה של מגבלה על הסמכות לדון בתובענות הנוגעות לקרקע זרה או

6 לקניין רוחני זר. תפיסה זו קשורה לאופיים המיוחד של דיני המקרקעין ודיני הקניין הרוחני.

7 קרקע נתפסת כמשאב עיקרי של כל ריבון ומרכיב חיוני של הריבונות. לפיכך ההסדרה של דיני

8 המקרקעין נתפסת כמעין משפט ציבורי שאפשר להחילו באופן טריטוריאלי בלבד. כמו כן

9 מצדיקים את ההימנעות מליטול סמכות בעניינים אלה בכך שבמקרים רבים הכרעות הנוגעות

10 לזכויות קניין בקרקע סבוכות ביותר, נשענות על מרשמים במקום הקרקע, על מנהגים עתיקים

11 ועל מומחיות וידע מקומיים, כאשר העיסוק באלה מתפרש כהתערבות בענייניו של ריבון זר.

12 הוא הדין בדבר קניין רוחני. זכויות קניין רוחני הן זכויות מונופוליסטיות, בעלות השפעה

13 משקית וציבורית מקומית, והן בעלות תחולה טריטוריאלית מוגבלת. אף הן מופיעות על פי רוב

14 במרשמים מקומיים, ושאלת קיומן עשויה להיות סבוכה ביותר ולשקף אינטרסים ציבוריים

15 מקומיים. היקפם הטריטוריאלי של דיני המקרקעין ושל דיני הקניין הרוחני ביסס את

16 התפיסה שגם אכיפתן של זכויות אלה היא טריטוריאלית; בין שמדובר בתביעה קניינית ובין

17 שמדובר בתביעה מתחום משפטי אחר הבאה להגן על זכויות הקניין, אפשר לאַכפן רק בביתן".

18

19 וכך נכתב בספרו של עו"ד עמיר פרידמן, סימני מסחר – דין, פסיקה ומשפט משווה, מהדורה

20 שלישית (להלן – "פרידמן"), עמ' 548:

21 "רשות סימני המסחר בישראל, איננה כפופה להחלטות רשויות סימני מסחר לאומיות אחרות

22 של המדינות החברות. סימן מסחר אשר נרשם כדין באחת המדינות החברות, אינו כשיר

23 בהכרח לרישום במדינה חברה אחרת. כל רשות לאומית רשאית להפעיל את שיקול דעתה,

24 בהתחשב ובהתבסס על הכללים החלים באותה מדינה".

25

26 המסקנה הנובעת מכך היא, שלא ניתן לאכוף פסק דין שניתן במדינה אחת, שעניינו רישום סימן

27 מסחר, במדינה אחרת (אלא אם קיימת בין שתי המדינות הסכמה מפורשת לכך, כמו במדינות

28 הבלנוקס).

29

30 23. אכיפת פסק החוץ, שהמסקנה הנובעת ממנו היא שהתובעת היא בעלת הזכויות בסימני המסחר

31 של מותגי הוודקה, תעמוד בסתירה חזיתית לרישום הנוכחי ברשם סימני המסחר, ולפיו

32 הנתבעות הן בעלות הזכויות באותם סימנים.

33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 18-07-18 FKP SOJUZPLODOIMPORT 45807-07-18 SPIRITS נ' FKP SOJUZPLODOIMPORT 45807-07-18 SPIRITS
INTERNATIONAL B.V ואח'

- 1 ב"כ התובעת נשאל על כך עוד בישיבה המקדמית והשיב (עמ' 3 לפרוטוקול) :
- 2 "אני משיב כי בכתב התביעה ביקשנו מתן צו מניעה קבוע והשני אכיפת פסק חוץ. לא ביקשנו
- 3 לבטל את רישום סימני המסחר. ההליך לפי פקודת סימני מסחר מצריך את שמיעת התיק
- 4 מראשיתו והוא כבר הוכרע".
- 5 בית משפט בישראל לא ייתן ידו לאכיפת פסק חוץ העומד בסתירה למרשם חוקי קיים, וגם
- 6 מטעם זה דין התביעה להידחות.
- 7 יוער, כי פקודת סימני מסחר [נוסח חדש], התשל"ב – 1972 הסדירה את הדרכים לתיקון
- 8 הפנקס (סעיף 38) או למחיקתו (סעיף 39) (וראו: פרידמן, עמ' 634 ואילך), ולא ניתן להשתמש
- 9 בכלי של אכיפת פסק חוץ כדי לעקוף את הדרכים שהותוו בפקודה לשם כך.
- 10
- 11 24. כאמור, די בכל אחד מהנימוקים שנמנו לעיל, ודאי בהצטברם, כדי להצדיק את דחיית התביעה
- 12 לאכיפת פסק חוץ, ובעקבות כך – גם את התביעה למתן צו מניעה קבוע.
- 13 כאמור, הסעד למתן צו מניעה נכרך, עוד בכתב התביעה עצמה, ולבסוף – גם בסיכומי התובעת,
- 14 בסעד לאכיפת הפסק, ולא נתבע כסעד עצמאי.
- 15 מכל מקום, לא הובאו כל ראיות ישירות שיצדיקו את מתן צו המניעה המבוקש, מלבד פסק
- 16 החוץ הנזכר, כשמו"ל כך (כאמור), על פי המרשם הנוכחי של סימני המסחר הנתבעות הן בעלות
- 17 הזכויות במותגי הוודקה, וכן הוצגו פסקי חוץ אחרים ומרשמי סימני מסחר במדינות אחרות,
- 18 התומכים בעמדת הנתבעות.
- 19
- 20 25. למעלה מן הצורך, אוסיף, שגם אם התביעה הייתה נבחנת על פי תת-המסלול של ההכרה
- 21 העקיפה (בהעדר אמנה או הסכם בין שתי המדינות, ההכרה הישירה איננה ישימה), דינה היה
- 22 להידחות.
- 23 על פי סעיף 11(ב) לחוק אכיפת פסקי חוץ, "אגב דיון בעניין הנמצא בסמכותו ולצורך אותו עניין
- 24 רשאי בית משפט או בית דין בישראל להכיר בפסק חוץ, אף אם סעיף קטן (א) [הדן באכיפה
- 25 ישירה] אינו חל עליו, אם ראה שמן הדין והצדק לעשות כן".
- 26 על פי כל אחד מהנימוקים שנמנו לעיל, ודאי בהצטברם, לא היה זה "מן הדין והצדק" להכיר
- 27 בפסק החוץ.
- 28
- 29 26. המסקנה האמורה מייתרת במידה רבה את הדיון בסוגיות נוספות שנדונו בין הצדדים, ולכן
- 30 אעשה זאת בקצרה.
- 31
- 32
- 33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 18-07-18 FKP SOJUZPLODOIMPORT נ' SPIRITS
INTERNATIONAL B.V ואח'

27.

הטענה למניעות ומעשה בית דין

1
2 חברה זרה רוסית בשם ZAO GRUPPA PREDERIYATIY OST (להלן – "ZAO") הגישה
3 במהלך שנת 1999 לרשם סימני המסחר בישראל בקשה לרישום סימן המסחר
4 "STULNAYA". SPI התנגדה לרישום בטענה ששם זה דומה עד כדי הטעיה לסימן המסחר
5 "STOLICHNAYA" שבבעלותה. רשם סימני המסחר קיבל את התנגדותה של SPI.
6 במקביל, התנגדה ZAO לבקשתה התלויה ועומדת באותה עת של SPI לרשם סימני המסחר
7 לרשום על שמה את סימן המסחר "STOLICHNAYA" והרשם אישר את בקשתה.

8 ZAO ערערה לבית המשפט על החלטותיו של הרשם.
9 במסגרת הסכם פשרה שנעשה בין הצדדים, וקיבל תוקף של פסק דין של בית המשפט העליון
10 (נספח 6 לתצהיר ציפלאקוב), חזרה בה ZAO מהתנגדותה לרישום סימן המסחר
11 "STOLICHNAYA" על שם SPI.
12

13 הנתבעות טוענות כי הסכם הפשרה ופסק הדין מהווים מניעות ומעשה בית דין, החוסמים את
14 תביעתה זו של התובעת, משום שקיימת "קרבה עניינית הדוקה" בין התובעת לבין ZAO.
15 מסקנה זו מבקשת התובעת להסיק מכך ש-ZAO החזיקה במועדים הרלוונטיים את מלוא
16 מניותיה של חברת בת רוסית בשם "OST ALCO DISTILLERY" (להלן – "OST"),
17 שקיבלה מהתובעת בשנת 2004 רשות לתקופה של 10 שנים לעשות שימוש בסימן המסחר הרוסי
18 של המותג STOLICHYANA, ובכך ש-ZAO נעזרה בהליכים המשפטיים שניהלה נגד SPI
19 במכתבים של התובעת, וכן הייתה עם התובעת באותו צד של המתרס בהליכים משפטיים
20 שהתנהלו מול SPI במדינות נוספות.
21

22 התובעת הכחישה, מנגד, את הקשר שלה ל-ZAO.
23 נציגה בארץ, גכטמן, העיד (עמ' 66), כי הסכם הפשרה עם ZAO נעשה ללא ידיעתה של התובעת
24 וללא הסכמתה.

25 התובעת אף מרחיקה לכת וטוענת ש-ZAO קשורה דווקא ל-SPI ומפנה בהקשר זה לעדותו של
26 ציפלאקוב (עמ' 99), לפיה, הוא מכיר את עורכי הדין שייצגו את ZAO באותם הליכים.

27
28 האנשים הישירים שהיו קשורים לאותם הליכים ולהסכם הפשרה שהושג בעקבותיו לא הובאו
29 להעיד.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 18-07-18 FKP SOJUZPLODOIMPORT נ' SPIRITS ואח' INTERNATIONAL B.V

- 1 על חוסר הבהירות העולה מתיאור כל הדברים לעיל אוסיף, כי על פי הפירוט שהובא לעיל, והדבר
2 מובא גם בסעיף 7 לתצהירו של ציפלאקוב, ZAO היא שהמחאה ב-1999 את סימני המסחר
3 הנדונים ל-SPI.
4 משכך, לא אוכל לקבוע כי הסכם הפשרה ופסק הדין שנעשה בין ZAO לבין SPI מהווים מעשה
5 בית דין או מניעות, היוצרים מחסום בפני התובעת, שלא הייתה קשורה לאותם הליכים ולהסכם
6 הפשרה, מהגשתה של תביעה זו.
7
8 הטענה למסכת עובדתית שונה – .28
9 הנתבעות טוענות כי המסכת העובדתית שנדונה בפסק החוץ שונה מזו הקשורה לרישום סימני
10 המסחר בישראל, וזאת משום שהקביעה בפסק החוץ מבוססת על פגמים שנפלו בהעברת
11 הזכויות מהחברה הממשלתית הרוסית VVO – ששמה היה בעבר VO, היא בעלת הזכויות
12 המקוריות של סימני המסחר הרשומים בהולנד ובמדינות הבנלוקס – לחברה הפרטית VAO
13 (וממנה הזכויות עברו בשרשור ל-SPI), בעוד שבישראל, סימני המסחר נרשמו לראשונה,
14 ומלכתחילה, על שם VAO (סעיף 18 לתצהיר ציפלאקוב).
15 אילו היה מתקיים דיון בתוכן הדברים, אינני משוכנע שטענה זו היה די בה כדי לדחות את
16 טענותיה של התובעת, שהרי אין חולק שהזכויות על אותם מותגים הגיעו ל-VAO מידיה של
17 VVO, וממנה בשרשור ל-ZAO.
18 יתכן, ואינני קובע מסמרות בסוגיה זו, שהפגם הנטען באחת מטבעות שרשרת העברת הזכויות
19 גורם לניתוקה של השרשרת כולה.
20 מכל מקום, סוגיה זו לא נדונה לגופה, ואינני מוצא כל צורך להכריע בה.
21
22 הטענה בדבר פסקי החוץ שניתנו בצ'ילה ובברזיל ומרשמי זכויות המסחר במדינות נוספות .29
23 הנתבעות טוענות שכנגד פסק החוץ ההולנדי (התקף בכל מדינות הבלונקס) עומדים שני פסקי
24 חוץ שניתנו בבתי המשפט בצ'ילה ובברזיל, בהם נדחו תביעות דומות של התובעת נגד SPI, וכן
25 מרשמי זכויות מסחר במדינות רבות נוספות (בוסניה-הרצגובינה, קובה, צ'כיה, צרפת, הונגריה,
26 ירדן, סודן, לבנון, מקדוניה, פולין ואוזביקיסטאן), שבהן הזכויות במותגי הוודקה רשומות על
27 שם SPI.
28 עקרונית, נכונה היא טענת הנתבעות כי בית משפט בישראל לא יכריז אכיף פסק חוץ הנוגד פסק
29 דין אחר שניתן באותו עניין ובין אותם בעלי דין (ע"א 1137/93 **אשכר נ' היימס**, פ"ד מח(3)
30 (653,641).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 18-07-18 FKP SOJUZPLODOIMPORT SPIRITS נ' **INTERNATIONAL B.V** ואח'

1 אולם, ביחס לפסקי החוץ בצ'ילה ובברזיל, כל עוד הם לא עברו הליכי קליטה בישראל בהתאם
2 לחוק **אכיפת פסקי חוץ**, אין להם כל מעמד מחייב (**מרתה**, פסקה 4).
3 מלבד זאת, כאמור לעיל, והדברים נכונים הן ביחס לפסקי החוץ והן ביחס למרשמי זכויות
4 המסחר בכל המדינות שהוזכרו, תוקפו של רישום זכויות מסחר הוא טריטוריאלי, באותה מדינה
5 בה הוא רשום בלבד, ולכן אין ללמוד ממרשם זכות מסחר במדינה אחת על דין אותה זכות מסחר
6 במדינה אחרת.

7

8 הטענה בדבר חוסר מומחיותו לדין ההולנדי של שפטלוביץ (מומחה התובעת) .30

9 אכן, נמצאו בקיעים מסוימים במומחיותו זו, כפי שפירטו הנתבעות בסיכומיהן (עמ' 26 ואילך),
10 ואינני מוצא צורך לפרטם כאן. אבל דומה, שהעובדות היסודיות שנכללו בחוות דעתו, ובראשן
11 – תוכנו של פסק החוץ, לא היו שנויות במחלוקת. בעניין זה יצוין, כי הנתבעות לא הציגו תרגום
12 אחר לפסק החוץ כנגד התרגום שהציגה התובעת (מהולנדית לעברית) ולא חלקו על תוכנו
13 (שפטלוביץ העיד כי הוא אישר את התרגום, אך לא זכר בוודאות אם הוא תרגם אותו בעצמו,
14 או רק אישר את התרגום שנעשה על ידי אחר, עמ' 29-30).
15 מנגד, שפטלוביץ אישר בעדותו, כאמור, כי פסק החוץ ניתן ביחס למדינות הבנלוקס בלבד וכן כי
16 במהותו הוא פסק דין הצהרתי.

17

18 טענת ההתיישנות - נטענה על ידי הנתבעות אך ורק ביחס לאופציה של הכרה אגבית בפסק החוץ .31

19 (סעיפים 188-189 לסיכומיהם) וכאמור לעיל, אופציה זו איננה ישימה בענייננו.
20 להסרת ספק (ולמרות שהנתבעות לא טענו בעניין זה אחרת), תקופת ההתיישנות הקבועה **בחוק**
21 **אכיפת פסקי חוץ** (סעיף 5) להגשת בקשה לאכיפת פסק חוץ הינה חמש שנים מיום מתן הפסק,
22 ותקופה זו לא חלפה בענייננו.

23

24 פסק הדין האוסטרי .32

25 הצדדים חלוקים בדבר פרשנותו של פסק דין שניתן בבית המשפט העליון באוסטריה. המומחה
26 מטעם התובעת שפטלוביץ טען בחוות דעתו (סעיף 4), כי בפסק דין זה "**למעשה נאכף פסה"ד**
27 **ההולנדי באוסטריה באופן גורף**". לעומתו, טען המומחה לדין האוסטרי, מר MARTIN
28 REINISH (להלן – "**רייניש**"), כי בית המשפט העליון האוסטרי החליט, מכוח אמנה של
29 האיחוד האירופי, כי מספר ממצאים של פסקי הדין של בתי המשפט בהולנד יקבלו מעמד של
30 מעשה בית דין ("THE AUTHORITY OF RESJUCATA") בהליכים האוסטריים, אך הוא
31 לא אמץ את כל המסקנות של בתי המשפט בהולנד, ובפרט הוא לא קבע כי הממצא, לפיו SPI

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 18-07-45807 FKP SOJUZPLODOIMPORT נ' SPIRITS
INTERNATIONAL B.V ואח'

- 1 לא רכשה את סימני המסחר שבמחלוקת בתום לב, יוכר כמעשה בית דין בהליכים האוסטריים
2 (סעיפים 11-12 לחוות דעתו).
3 כאמור, התובעת ויתרה על חקירתו של רייניש, וכן לא הציגה חוות דעת מומחה מטעמה לדין
4 האוסטרי (שפטלוביץ הוצג כמומחה לדין ההולנדי בלבד).
5 משום כך, יש להעדיף את גרסת הנתבעות בדבר משמעותו של פסק הדין האוסטרי על פני גרסתה
6 של התובעת.
7 כך או כך, שאלת אכיפתו של פסק החוץ האוסטרי לא עמדה לדיון במשפט זה.
8
9 **33. הטענה בדבר "החלטת ביניים" – טענה זו של הנתבעות, ולפיה פסק החוץ הוא בגדר החלטת**
10 **ביניים בלבד ולא פסק דין סופי, נטענה בתחילת ההליכים. בינתיים, כאמור ניתן פסק דין סופי,**
11 **והדיון בטענה זו מתייתר.**
12
13 **34. פסק החוץ הסופי של בית המשפט העליון של הולנד, מיום 24.1.2020 – במפתיע יש לומר,**
14 **התובעת מבקשת בסיכומיה לאכוף גם את פסק הדין הסופי.**
15 **בקשה זו, דינה להידחות על הסף, משום שהיא לא התבקשה בתביעה, התובעת לא ביקשה לתקן**
16 **את כתב התביעה כדי לכלול אותו בבקשת האכיפה שהגישה, ולא נערך כל דיון לגביו.**
17 **מלבד זאת, גם לדברי התובעת בבקשה שהגישה להגשת עדכון בדבר הינתנו של פסק הדין הסופי,**
18 **נכתב (בסעיף 3) כי הוא עוסק ב"נושא הכספי ונושא הוצאות" בלבד.**
19 **לא ברור, אם כן, מה מבוקש לאכוף מתוכו ומדוע הדבר נדרש לענייננו.**
20
21 **35. הטענה לפיה התובעת מייבאת ארצה טובין המפרים את סימני המסחר של הנתבעות – לטענת**
22 **הנתבעות, התובעת, באמצעות חברה מקומית בשם אינדוליה, מפרה את סימני המסחר**
23 **שבבעלותה, כשהיא מייבאת לארץ מוצרים הקשורים למותגי הוודקה הנדונים.**
24 **גכטמן השיב בחקירתו על כך, שהמדובר בייבוא מקביל, המותר על פי דין (עמ' 87-89).**
25 **סוגיה זו נדונה בהליך אחר בבית משפט זה (ת.א. 18-10-52284), ולכן אינני מכריע בסוגיה זו.**
26
27
28
29
30
31
32
33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 45807-07-18 FKP SOJUZPLODOIMPORT נ' SPIRITS
INTERNATIONAL B.V ואח'

1 תוצאה .36
2 התביעה נדחת.
3 התובעת תשלם לנתבעות שכ"ט עו"ד בסך 70,000 ₪ והוצאות (כולל שכ"ט כל המומחים) בסך
4 30,000 ₪.
5
6
7
8

9 ניתן היום, י"ז סיוון תשפ"ב, 16 יוני 2022, בהעדר הצדדים.
10

11 יונה אטדגי, שופט
12
13
14

